

Utbildningsinspektion i Sandalidens skola förskoleklass och grundskola årskurs 1–3

Innehåll

Inledning.....	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Sandalidens skola och besökt skolan den 9–10 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga skolförfattningar. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets hemsida www.skolverket.se/inspektion.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Sandalidens skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sandalidens skola intervjuades rektorn, personal i förskoleklass och årskurs 2, specialpedagoger, fritidspedagoger, skolsköterskan samt föräldrar till barn i förskoleklass och årskurs 2. Inspektörerna besökte förskoleklasser, årskurs 2 och 3. Även andra iakttagelser i skolmiljön, lunchrast i matsalen, besök på lektioner och raster och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Sandalidens skola	Antal elever
Skolbarnsomsorg	130
Förskoleklass	36
Grundskola	94

Utbildningen vid Sandalidens skola omfattar förskoleklass och årskurserna 1–3 samt skolbarnsomsorg. Den pedagogiska personalen arbetar i arbetslag. Eleverna i Sandalidens skola är organiserade i årskursvisa klasser med indelningen förskoleklass årskurs 1, 2 och 3.

Skolans verksamhet ska genomsyras av de kvalitetssäkrade områdena: Trygghet, delaktighet och jämställdhet.

Sandalidens skola är en av Umeås intraprenader. Skolan har ett intraprenadavtal på 3 år. Intraprenaden är en självständig företagsliknande enhet som på uppdrag av kommunen utför verksamhet inom ramen för den kommunala förvaltningsorganisationen.

Sandalidens skola byggdes 1976 och är belägen på Sandbackaområdet, ca 3 km från Umeå centrum. Skolan består av fyra byggnader.

På skolgården finns lekplatser med gungor och klätterställningar. Bredvid skolgården finns en liten damm och på gångavstånd finns tillgång till stora skogsmarker.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Sandalidens skola når god kvalitet i sin utbildning. Skolan har en trygg miljö och få konflikter förekommer. Skolan visar överlag på ett väl fungerande samspel mellan elever och personal. Eleverna får förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för utbildningen anger. Skolan har gjort bearbetningar av de nationella kursplanerna i samtliga ämnen. Eleverna har kännedom om målen för utbildningen.

Kvalitetsarbetet vid skolan är väl genomtänkt och förankrat i det vardagliga pedagogiska arbetet. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten men kan vara mer ute i verksamheten för att kunna leda det pedagogiska utvecklingsarbetet än bättre.

All personal har pedagogisk utbildning. De materiella resurserna är goda.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Samarbetet mellan skolorna i samband med övergången mellan årskurs 3 och årskurs 4 behöver utvecklas.

- Skolans arbete med att analysera elevernas kunskapsutveckling bör förbättras.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Kunskaper

Eleverna vid Sandalidens skola får förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för utbildningen anger. Bearbetningar av de nationella kursplanerna i samtliga ämnen finns i form av ett träd, i ett F- år 3 perspektiv. Kunskapsutvecklingen dokumenteras i portfolio.

Inspektionen visar att föräldrar har kännedom om målen i kursplanerna för de flesta ämnen och att dessa tagits upp på utvecklingssamtalen samt föredragits på föräldramöten.

Diagnoser och olika kunskapstest i årskurs 2 visar på goda resultat. I delar av nationella prov, om läs- och skrivsituationer visar att det är 100 procent som klarar provet och i matematik 83 procent. I intervjuer framkommer att varje klasslärare följer elevernas kunskapsresultat enligt egna rutiner samt för dialog med elever och föräldrar om kunskapsutvecklingen. Vid utvecklingssamtalen används portfolio som grund för utvecklingssamtalen.

Normer och värderingar

Inspektionen visar att eleverna vid Sandalidens skola upplever trygghet och trivsel i sin skolmiljö och få konflikter förekommer. Vid skolan finns ett faddersystem, årskurs 2 är faddrar för förskoleklassen och årskurs 3 för årskurs 1. Eleverna bedöms ha blivit trygga med varandra samt förtrogna med miljön intill skolområdet. Inspektionen bekräftar att när olika konflikter uppstår finns omtanke och medkänsla och det sociala klimatet upplevs vara mycket gott. Inspektörerna konstaterar att skolan har haft få fall av kränkande behandling under året och handlingsprogrammet bedöms ha fungerat i praktiken. Vid föräldraintervjuer framkommer att faddersystemet vore önskvärt även vid övergången mellan årskurs 3 och årskurs 4 vid Hagaskolan för att säkerställa fortsatt trygghet och trivsel. Föräldrarna uppger att den goda kontakten mellan skola och fritids upplevs mycket positivt.

Sammanfattning

Eleverna vid Sandalidens skola upplever trygghet och trivsel i skolan. Vid konflikter finns beredskap hos såväl personal som elever. Ett utvecklat faddersystem har gjort att eleverna har god kännedom om varandra från förskoleklass till årskurs 3.

Inspektörerna bedömer att Sandaliden når goda kunskapsresultat. Föräldrar och elever har kännedom om målen och kunskapsutvecklingen följs för varje elev i portfolio.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörerna bedömer att elevernas delaktighet och inflytande är väl utvecklat vid skolan. Barnmöten, klassråd och elevråd genomförs regelbundet. Elevernas inflytande handlar dels om frågor som rör utemiljön och trivselen och dels elevens eget lärande. Utifrån ålder och mognad får eleverna träna sig att utöva inflytande över gemensamma frågor och över sitt eget lärande. Enligt såväl elevsamtal som föräldraintervjuer bekräftas en positiv syn på möjligheter till inflytande.

Föräldrainflytandet utövas i form av att Sandarådet, med representanter från förskolan, förskoleklass och årskurserna 1–3, som visar engagemang i skolans arbete. Inspektörerna bedömer att föräldrainflytandet kan utvecklas ytterligare. Det finns ett stort intresse från föräldrahåll att påverka skolans verksamhet.

Elever och föräldrar har god kännedom om skolans ”Handlingsprogram mot mobbning och kränkande behandling”. Handlingsprogrammet omfattar förskola, skola och fritidshem och definierar mobbning, ger exempel på det förebyggande arbetet och hur personalen kartlägger och agerar vid mobbning. Därefter beskrivs uppföljningssamtal och vidare åtgärder om mobbning som inte upphör. Handlingsprogrammet omfattar inte det vidgade begreppet kränkande behandling och kränkning mellan vuxen och elev anges inte. Programmet är under revidering där det vidgade begreppet kränkande behandling även kommer att förankras.

Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid skolan finns Djungelpatrullen som består av en lärare, en förskollärare och en fritidspedagog. Uppgiften för Djungelpatrullen är att besöka alla klasser och därigenom skapa en känsla av trygghet på skolan och att de vuxna alltid finns till hands när eleverna behöver dem. Djungelpatrullen genomför allvarssamtal vid behov och organiserar Kompisveckan, första veckan varje termin i syfte att trygga eleverna.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Eleverna i Sandalidens skola är organiserade i åldershomogena klasser F–3. Personalen arbetar i arbetslag, som består av lärare, fritidspedagog, barnskötare och förskollärare. Arbetslagen följer oftast barnen i årskurs 1–3. Sandalidens skola är två-parallellig.

Barnen är öppna och nyfikna och i såväl förskoleklassen som i årskurserna 1-3 visas engagemang och aktivt deltagande under arbete i storgrupp. Lärandet sker genom exempelvis samtal, lek, musik, skrivdans, språklekar, naturbok med mera. Språklekar enligt Bornholmsmodellen används för att träna språklig medvetenhet.

De lokala bearbetningarna av de nationella kursplanerna i form av ett träd med olika färger för varje årskurs (inklusive Förskoleklass) är utgångspunkt för elevernas lärande. Trädet har ett F–3 perspektiv och beskriver varje individs egen kunskapsutveckling.

Skolans elevhälsoarbete genomförs av klassläraren i samråd med speciallärare och skolsköterska, det så kallade elevhälsoteamet. Elevvårdsfrågor aktualiseras i arbetslagen vid klasskonferenser och tas upp till elevvårdskonferens eller till elevhälsoteamet för ytterligare handläggning. Vid intervjuer framkommer att ett bättre nyttjande av skolans elevvårdskompetens, till exempel skolsköterskan, vore av stort värde.

För identifiering av elever i behov av stöd görs en kartläggning av elevens skolsituation som tas upp på utvecklingssamtal med föräldrarna. Dialog förs om vilka mål som kan sättas för eleven i fråga. Åtgärdsprogram upprättas i samråd med föräldrar, elev, klasslärare och speciallärare.

Åtgärdsprogrammets utformning visar på ett strukturerat arbete för att ge stöd till elever utifrån elevernas behov. Elevers skolsituation tas upp i utvecklingssamtal med föräldrarna. Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin där mål för elevens lärande gemensamt sätts upp och utvärderas vid nästa samtal.

Specialpedagogen arbetar främst åtgärdande med grupper och enskild undervisning för elever i behov av stöd. Dessutom initierar specialpedagogen arbetet med åtgärdsprogram, ansvarar för uppföljning i återkommande utvecklingssamtal, dokumentation, pedagogiska utredningar samt kontakter med övrig elevvårdande personal. Alla elever vid skolan har individuella utvecklingsplaner

Skolans upprättade åtgärdsprogram visar att förändringar till största delen görs i elevgruppens/undervisningens sammansättning medan förändringar i lärares undervisning görs i liten omfattning.

Utvärdering av lärandet

Från förskoleklass till årskurs 3 används portfolio som gemensam dokumentationsmodell för elevernas kunskapsutveckling. Utvärdering av lärandet sker relaterat till målen i Trädet. Dessa mål är relaterade till kursplaner och varje elev följer sin egen väg till målen. Trädet är väl förankrat i verksamheten och används i bedömningen av måluppfyllelsen. Något tydligt analysystem på skolan av elevernas samlade kunskapsresultat framkommer inte

vid inspektionen, vilket inspektörerna bedömer som ett område som behöver utvecklas

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Den lokala arbetsplanen för Sandalidens skola år 2005/06 omfattar skolans vision, fem målområden med rubrikerna delaktighet, jämställdhet, trygghet samt övriga områden som arbetsmiljö, kursplaner, planen mot kränkande behandling, personalportfolio samt hemsidan. I arbetsplanen återges målen och metoder för att nå de uppställda målen samt uppföljning.

I kvalitetsredovisningen för år 2004 utvärderas elevernas arbets- och lekmiljö, elevernas sociala utveckling, elev- och föräldrainflytande, utvecklingssamtal samt elevernas lärande och studieresultat.

Vid Sandalidens skola arbetar all personal med Kvalitetspärm, Kvalitet 2000. Kvalitetspärm finns tillgänglig på hela skolan och är förankrad i den vardagliga pedagogiska verksamheten. Den ska underlätta och kvalitetssäkra skolans arbetsformer. Inspektörerna bedömer att kopplingen till de uppställda målen är tydlig. Vid inspektionen framkommer också att kvalitetsredovisningen och dess förslag ligger väl till grund för det vardagliga arbetet på skolan. Vidare bedömer inspektörerna att kopplingen mål, resultat, analys och måluppfyllelse är tydliggjort. Inspektörerna erfar också att föräldrar har delvis kännedom om kvalitetsredovisningen.

Ledning och kommunikation

Inspektörerna bedömer att ledningen av skolan fungerar väl. Vid intervjuer med såväl personal som föräldrar framkommer att skolan behöver och har fått ett tryggare ledarskap efter att de senaste åren varit föremål för många omflyttningar på rektorstjänsten. Rektorn är lätt att nå och är väl känd av elever och föräldrar. Regelbundna träffar genomförs med all personal där aktuella frågor och information tas upp. Varje vecka träffas arbetslagen där utrymme finns för pedagogiska diskussioner. Övriga möten är arbetsenhetsträffar där olika frågor kan lyftas till diskussion.

Personalen uppger att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och att det pedagogiska ledarskapet utövas i form av stort förtroende för personalen där dessa får egen frihet och stöd vid behov. Personalen uttrycker dock en önskan om att rektorn skall vara mer i den dagliga verksamheten för att leda det pedagogiska utvecklingsarbetet än bättre.

Sammanfattning

Eleverna vid Sandalidens skola har många möjligheter till delaktighet och inflytande. Även föräldrar har genom Sandarådet möjlighet till inflytande. Föräldrainflytandet kan dock utvecklas ytterligare med hänsyn till det visade intresset från föräldrarna.

Elever och föräldrar har god kännedom om skolans handlingsprogram mot mobbning och kränkande behandling. Vid skolan finns personal med särskilt ansvar för att öka trivsel och trygghet.

Kursplanerna är konkretiserade i ett F–3 perspektiv såväl elever som föräldrar har god kännedom om. Portfolio som metod används för alla elever och utgör basen för utvecklingssamtalen.

Skolan arbetar systematiskt med identifiering av elever i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram upprättas i samtliga fall. Elevvårdens kompetens kan dock nyttjas bättre i elevhälsoarbetet.

Skolans kvalitetsarbete är av mycket god kvalitet. Kvalitetsparmen är förankrad i den vardagliga pedagogiska verksamheten. Rektorn är förtrogen med verksamheten men personalen önskar mer besök i den dagliga verksamheten för att utveckla skolan än mer.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen.

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Tillgång till utbildning

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Sandalidens skola får tillgång till den utbildning de har rätt till. Inspektörerna konstaterar att modersmålsundervisning erbjuds elever vid skolan. Enligt grundskoleförordningen kan modersmålsundervisning anordnas som språkval, elevens val, inom skolans val eller utanför timplanebunden tid. Modersmål genomförs för nio barn i sju olika språk. Undervisning genomförs för ett antal elever under annan lektionstid. Skolan har tillgång till lärare som också undervisar i andra skolor. Detta medför att eleverna får den tid på schemat som passar läraren utifrån denna lärares schema. Eleverna lämnar således sina ordinarie ämnen för att få modersmålsundervisning. Inspektörerna anser att skolan bör säkerställa när undervisningen genomförs så att eleverna får sin garanterade tid i övriga ämnen.

Personal, resurser och kompetensutveckling

Skolan har en lärartäthet där antalet lärare per 100 elever uppgår till 7.4 under år 2005/06. Motsvarande siffra i kommunen är 8.2 och i riket 7,9. Klasserna omfattar 15–27 elever och dessa delas ibland i mindre grupper för olika undervisningsmoment.

Skolan har innevarande läsår 21 medarbetare i skolverksamheten inklusive förskoleklass och skolbarnsomsorg. All pedagogisk personal har den utbildning för de ämnen de undervisar i. Ett antal lärare har också dubbla kompetenser dvs. både förskollärarekompetens och lärarutbildningskompetens genom så kallad SÄL-utbildning.

I medarbetarsamtal framkommer individuella kompetensutvecklingsbehov som dokumenteras i individuella kompetensutvecklingsplaner. Vid intervjuer uppges att tillgången till resurser för kompetensutveckling alltid diskuteras i personalgruppen och där avgörs vilka prioriteringar som ska ske. Detta är ett av de områden där personalen ansåg att intraprenadförhållandet avgjorde en annan handläggning än i övriga skolan.

Materiella resurser

Skolans inne- och utemiljö håller god kvalitet. Vid intervjuer med personal, föräldrar och elever fanns vissa klagomål på ventilationen, vilken kommer att åtgärdas inom snar framtid. De materiella resurserna är goda och lokalerna möjliggör numera en utveckling av den pedagogiska verksamheten. Förutsättningar att ta emot barn med fysiska funktionshinder finns.

Generellt har skolan god tillgång till läromedel som är lämpade för verksamheten. Eleverna har också tillgång till datorer med uppkoppling till internet.

Sammanfattning

Eleverna vid Sandalidens skola får tillgång till den utbildning de har rätt till med undantag för de ordinarie lektioner vissa elever måste lämna på grund av modersmålsundervisningen.

Vid skolan har all pedagogisk personal den utbildning som krävs för undervisningen och en del personal har dubbel kompetens. Inspektionen visar att kompetensutvecklingsbehovet överlag tillgodoses. Behov och önskemål diskuteras i personalgruppen.

Skolans inne- och utemiljö är god med undantag av klagomål på ventilationen i ett av skolhusen. Planer för åtgärder är upprättade.

Datum
2006-06-12

Ort
Umeå

Marita Björkman
Per-Daniel Liljegen